

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Uzaktaki Arkadaşlarım Ünite Özeti

ÜLKELERİ TANIYALIM

Dünyamızda 7 büyük kara parçası (kıta) , bu kıtalar üzerinde bağımsız 206 ülke (devlet) bulunmaktadır. Kıtaların arasında okyanuslar bulunur. Ülkemizin bir kısmı (Anadolu) Asya kıtasında, bir kısmı (Trakya) Avrupa kıtasındadır.

Asya: En büyük ve en kalabalık kıtadır. Ülkemizin Anadolu denen büyük bir kısmı bu kıtada yer alır. Çin, Japonya, Hindistan, bu kıtada yer alır. Dünyanın en yüksek dağı Everest Tepesi ve en büyük gölü Hazar Denizi bu kıtadadır.

Avrupa: Ülkemizin Trakya kısmı Avrupa kıtasında yer alır. Çanakkale ve İstanbul Boğazı Avrupa ile Asya kıtalarını ayırır. Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, İspanya bu kıtadır.

Afrika: Dünya'nın yoksulluk ve açlık çeken en fakir kıtasıdır. Bütün kıta çok sıcaktır. Dünyanın en büyük çölü bu kıtadır. En fazla ülke bu kıtada bulunur. Dünyanın en uzun nehri olan Nil Nehri bu kıtadadır. İnsanlar siyah tenlidir.

Kuzey Amerika: Amerika kara parçasının kuzeyinde yer alır. ABD, Kanada ve Meksika'dan başka küçük ülkeler vardır. Bu kıtaya "Yeni Dünya" da denir.

Güney Amerika: Amerika kara parçasının güneyinde yer alır. Brezilya, Arjantin, Şili gibi ülkeler vardır. Ülkenin yarısından çoğu tropikal ormandır. Amazon nehri tüm kıtayı sulamaktadır. Lama denilen tüküren hayvan bu kıtada vaser.

Okyanusya: Bu kıtaya Avustralya da denir. En küçük kıtadır. Avustralya, Yeni Zelanda, Yeni Gine gibi ülkeler bulunur. Bu kıtanın insanlarına Aborjin denir. İngilizler bu kıtadan getirdiği insanlardan bir ordu kurup (Anzak Ordusu) Çanakkale Savaşı'nda Türklerle savaşmak zorunda bırakmıştır. Kanguruların ülkesidir.

Antarktika: En soğuk ve insanların yaşamadığı kıtadır. Sadece araştırma için giden bilim insanları bulunur. Penguenler yaşamaktadır.

Ülkeler birbirlerinden sınırlarla ayrılır. Bir ülkenin vatandaşı başka bir ülkenin sınırını izinsiz geçemez.

Ülke: Bir devletin egemenliği altında bulunan belirli bir sınıra ve bağımsızlığına sahip toprak, deniz ve hava bütünlüğüdür. Bir ülkeyi tanıtmak için; hangi kıtada olduğunu, komşularını, başkentini ve önemli şehirlerini, nüfusunu, yüzölçümünü, bayrağını, parasını, konuştuğu dili, insanların dini inançlarını, yeryüzü şekillerini, iklimini, geçim kaynaklarını, insanların yaşam biçimlerini, mimari yapılarını belirtmek gerekir.

Nüfus: Bir yerde yaşayan insanların sayısıdır. Ülkemizin nüfusu 76.000.000'dur. Türkiye dünyanın en kalabalık 18. Ülkesidir. Dünyanın en kalabalık ülkesi Çin'dir. En kalabalık ülkelerin nüfusları

Çin	1.354.000.000
Hindistan	1.210.000.000
ABD	315.000.000
Endonezya	254.000.000
Brezilya	193.000.000

Yüzölçümü: Bir yerin dünya üzerinde kapladığı alan. Ülkemizin yüzölçümü:783.562 km² Dünya'nın en büyük 17. ülkesidir. Dünya'nın en büyük ülkesi Rusya'dır.

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Uzaktaki Arkadaşlarımız Ünite Özeti

Başkent: Bir ülkenin yönetildiği şehir.

Türkiye : Ankara
Rusya : Moskova
Almanya: Berlin
ABD : Washington
Japonya: Tokyo

Para Birimi: Bir ülkede insanların kullandıkları ortak para.

Türkiye: Türk Lirası
ABD: Dolar
Rusya: Ruble
İngiltere : Sterlin
Avrupa Birliği: Euro

Dil: Bir ülkede insanlar bazen birden fazla dili konuşabilirler.

Türkiye: Türkçe
ABD: İngilizce
Rusya: Rusça
İngiltere : İngilizce
İsviçre : Almanca, İtalyanca, Fransızca,
Papua Yeni Gine: 850 dil konuşulmaktadır.

KOMŞULARIMIZ

Komşu: Sınırları birbirlerine bitişik olan ülkelere komşu ülke denir. Ülkemizin 8 komşusu vardır.

Kuzeybatısında: Yunanistan ve Bulgaristan
Güneyinde: Suriye ve Irak
Doğusunda: İran, Nahcivan, Ermenistan
Kuzeydoğusunda: Gürcistan

Birbirine komşu ülkeler arasında sınırlar vardır. Bu sınırlardan izinsiz geçilmez. Ancak izin alındıktan sonra (pasaport-vize) sınır kapılarından geçilebilir. Havaalanları ve limanlar da sınır kapısı sayılır.

Sınır Kapılarımız

Bulgaristan: Kapıkule
Yunanistan: İpsala ve Pazarkule
Azerbaycan: Dilucu
Gürcistan: Sarp
Ermenistan: Alican ve Akyaka
İran: Gürbulak ve Esendere
Irak: Habur,
Suriye: Cilvegözü, Yayladağı, Öncüpınar,
Mürşitpınar, Akçakale, Şenyurt

Bulgaristan: Başkenti Sofya. Uzun yıllar Osmanlı Devleti'nin egemenliği altındaydı. Bu nedenle Bulgaristan'da Türklerin yaptığı sayısız köprü, cami diğer mimari bulunmaktadır. Bulgaristan'da çok fazla Türk yaşamaktadır. Bulgaristan ile birçok alanda ticaret yapmaktayız.

Yunanistan: Başkenti Atina. Atatürk'ün doğduğu yer olan Selanik bu ülkenin sınırları içindedir. Yunanistan'da uzun yıllar Osmanlı Devleti egemenliğinde kaldı. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Yunanlar yurdumuzu işgal eden ülkeler arasındaydı. Kurtuluş Savaşı sırasında Yunanlarla savaştık. Lozan Anlaşması ile sınırlarımız belirlendi. Bu ülkede çok sayıda Türk yaşamaktadır. Hala Türklerden kalan birçok tarihi eser bulunmaktadır.

Adı :
Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Uzaktaki Arkadaşlarım Ünite Özeti

Nahcivan: (Azerbaycan) Başkenti Bakü. Nahcivan, Azerbaycan'a bağlı özerk bir cumhuriyettir. Azerbaycan'ın tamamına yakını Türklerden oluştuğu için kardeş ülkedir. Azerbaycan'dan en çok petrol ve doğalgaz alıyoruz.

Gürcistan: Başkenti Tiflis. Birçok alanda ticaret yapmaktayız. Bu ülke sınırları içinde Ahıska Türkleri yaşamaktadır.

Ermenistan: Başkenti Erivan. Birçok alanda ticaret yapmaktayız.

İran: Başkenti Tahran. Ülkemizin iki katı büyüklüğündedir. Bu ülkede yaşayan insanların yarısı Türk'tür. Halkın tamamı Müslüman'dır. Bu ülkeden en çok petrol ve doğalgaz alırız. İran uzun yıllar eski Türk Devletlerinin egemenliği altında yaşadığı için Türklerin yaptığı birçok tarihi eser bulunmaktadır.

Irak: Başkenti Bağdat. Uzun yıllar Osmanlı Devleti'nin ve diğer Türk devletlerinin egemenliği altındaydı. Bu nedenle Irak'ta Türklerin yaptığı birçok tarihi eser bulunmaktadır. Irak'ta çok fazla Türk yaşamaktadır. Irak ile birçok alanda ticaret yapmaktayız.

Suriye: Başkenti Şam. En uzun sınıra sahip komşumuzdur. Bu nedenle en fazla sınır kapımız bu ülke sınırında bulunur.

Uzun yıllar Osmanlı Devleti'nin ve diğer Türk devletlerinin egemenliği altındaydı. Bu nedenle Suriye'de Türklerin yaptığı birçok tarihi eser bulunmaktadır. Suriye'de çok fazla Türk yaşamaktadır. Suriye ile birçok alanda ticaret yapmaktayız.

Suriye toprakları içinde bulunan Süleyman Şah'ın mezarı Türkiye topraklarından sayılır.

Süleyman Şah, Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurucusudur.

TÜRK CUMHURİYETLERİ

Dünya üzerinde Türklerin egemen olduğu bağımsız devletlerdir. Bu ülkeler

- 1- Türkiye
- 2- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
- 3- Azerbaycan
- 4- Özbekistan
- 5- Kazakistan
- 6- Kırgızistan
- 7- Türkmenistan

Bu ülkelerin başkentleri, dili ve para birimleri

- 1- Türkiye- Ankara- Türkçe- Lira
- 2- KKTC : Lefkoşe- Türkçe- Lira
- 3- Azerbaycan : Bakü- Azeri Türkçesi- Manat
- 4- Özbekistan: Taşkent- Özbekçe- Som
- 5- Kazakistan: Astana- Kazakça- Tenge
- 6- Kırgızistan: Bişkek - Kırgızca- Som
- 7- Türkmenistan: Aşkabat- Türkmençe- Manat

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Uzaktaki Arkadaşlarım Ünite Özeti

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: (Yavru Vatan) 1983 yılında bağımsızlığına kavuşmuştur. Diğer Türk ülkeleri daha önce Sovyetler Birliği'nin (Rusya) egemenliği altındaydılar. Sovyetler Birliği dağılınca 1991 yılında bağımsız ülke oldular. Bu ülkelerin bağımsızlığını tanıyan ilk ülke Türkiye olmuştur. Türk cumhuriyetleri ile her türlü siyasi ve ticari ilişkilerimiz devam etmektedir.

Türkiye ve diğer Türk Cumhuriyetleri arasındaki ilişkileri ve işbirliğini arttırmak için bir çok örgüt kurulmuştur.

TİKA: (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı) Kuruluş amacı: Tüm Türk Cumhuriyetlerinin kültürel, ekonomik, siyasi eğitim gibi bir çok alanda yardımlaşmasını sağlamaktır.

YTB (Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı) Kuruluş Amacı: Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilere yardımcı olmak

Türk Cumhuriyetleri ile ortak kültüre, dile, yaşam tarzına, bayramlara sahibiz. Baharın gelişini kutlamak için Nevruz Bayramını ve Hıdrellezi kutlarız. Dini bayramlarımız Kurban Bayramı ve Ramazan Bayramı'nı kutlarız. Türk Cumhuriyetlerinde Türkçe dilinin lehçeleri konuşulur. Azeri Türkçesi, Türkmen Türkçesi, Kırgız Türkçesi gibi. Ancak alfabe olarak bizden farklı alfabe kullanılmaktadır.

FARKLI KÜLTÜRLER

Ülkelerin kültürel değerleri birbirinden farklı olabilir. Dilleri, dinleri, yemekleri, yöresel kıyafetleri, oyunları, sporları, para birimleri, yaşam tarzları, mimari yapıları, sanatları, bayramları, yemekleri farklı olsa da birbirlerine komşu olan ülkeler arasında benzerlikler olabilir. Türk cumhuriyetleri ile aramızdaki kültürel unsurlar, gelenek ve görenekler fazla değişmez. Türkler tarih boyunca Asya'dan Avrupa'ya kadar birçok ülkede egemen olduğu için bu kıtanın her yerinde Türk kültürüne ait unsurlara rastlanır. Almanya, Fransa, İran gibi ülkelerde çok fazla Türk yaşadığı için bu ülkelerde de Türk kültürü yayılmaya başlamıştır.

Ülkelerin kültürlerinin farklı olmasını sağlayan nedenler: Din, yeryüzü şekilleri, dil, diğer milletlerle ilişkiler, iklim, geçim kaynakları.

Başka ülkelerin kültürleri bize tuhaf geliyorsa bizim kültürümüz de onlara tuhaf geliyordur. Bu nedenle başka toplumların kültürel değerlerine saygı duymalıyız, eleştirmek doğru olmaz.

Din: Dünyada Hristiyanlık, İslamiyet, Budizm, Hinduizm, Musevilik gibi dinler vardır. Dini inanışlar toplumun kültürünü değiştirir. İslam ülkelerinin çoğunda kadınların başları kapalı ve uzun elbise giyerler. Erkeklerin giyinişleri ülkelere göre farklıdır. Yemek sağ elle yenir. Kurban ve Ramazan Bayramı kutlanır. Hinduizm inancına göre Ganj nehrine girip yıkanan kişiler günahlardan temizlendiklerine inanırlar. Hinduizm dinine inananların cenazeleri yakılır, diğer dinler de ise cenazeler toprağa gömülür. Hristiyanlarda Noel ve Paskalya gibi bayramlar kutlanır.

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Küresel Bağlantılar Ünite Özeti

İklim: İklim (hava durumu) daha çok kıyafetlere yansır. İklimi çok sıcak ülkelerde kıyafetler daha ince, iklimi soğuk ülkelerde kıyafetler daha kalındır.

Yeryüzü Şekilleri: Ülkelerin özellikleri (dağ, deniz, ova, orman) kültürleri değiştirir. Ormanlık bölgede yaşayan toplumlarda evler ağaçtan yapılır. Hayvancılık yaparak geçinirler. Deniz kenarında yaşayanlar balıkçılık yaparak geçinirler.

Kıyafetler: Her ülkenin kendine has yöresel kıyafetleri vardır. Yöresel kıyafetler her zaman giyilmez. Bayramlarda, düğünlerde, şenlik, kutlama ve festivallerde giyilir.

Türkiye: Erkeklerin yöresel kıyafet şalvardır. Kadınların kıyafeti uç etek ve bindalıdır.

İskoçya: Erkekler "kilt" denilen etekli bir kıyafet giyerler.

Japonya: Kadınlar "kimono" denilen yöresel kıyafet giyerler.

Hintli kadınlar "sâri" denilen kıyafeti giyerler.

Şili'de "panço" giyilir.

Arap erkekler "kufiye" denilen beyaz uzun elbise giyerler. Kadınlar "peçe" kullanır.

Yemek: Her ülkenin yemek kültürü farklı olabilir. Yemekler ülkede en çok yetiştirilen ürüne göre yapılır. Yemekler zamanla diğer ülkelerde yapılmaya başlanmıştır. Pirinç Çin kültürüne ait olsa da günümüzde tüm ülkelerde vabılmaktadır.

Türkiye dünyanın mutfak kültürü en zengin ülkelerden biridir. Kebap, döner, köfte, yaprak sarması ve baklava meşhur yiyeceklerimizdir. Yemeğe ailece oturulur. Yemeğe ilk önce evin büyüğü başlar. Yemek sağ elle yenir. Komşuya yemek gönderilir. Tabak boş gönderilmez.

İtalya: Pizza ve spaghetti türü makarna

Çin: Pekin ördeği ve pirinç pilavı meşhurdur. Çin'de yemek tabağındakilerin hepsini yemek ev sahibine hakaret sayılır. Çinliler ve Japonlar, pilavı yerken çubuk kullanırken Araplar pilavı elleriyle yerler.

Japonya: Sushi ve deniz ürünleri.

Azerbaycan: Yaprak sarması

Kazakistan: Çay bardağı yarım doldurulur.

Hindistan: Yemek yerken asla sol el kullanılmaz. Sol elle tabağa bile dokunulmaz.

İngiltere: Çay soğuk içilir.

Şili: Elle bir şey kesinlikle yenmez.

Kore: Yemeğe evin en büyüğü başlamadan asla yemek yenmez.

Nijerya: Çocukların yumurta yemesi yasaktır. Yumurta yiyen çocukların hırsız olacaklarına inanılır.

Fransa: Yemek çok yavaş yenir. Peynirleri meşhurdur.

Almanya: Ekmek hariç hiçbir yiyecek elle yenilmez.

Estonya: Yemekten artan ekmekler çöpe atılmadan önce öpülür.

Yunanistan: İki el de masanın üzerinde durup yemeğin gelmesi beklenir. Eller asla masadan aşağıya inmez.

Etiyopya'da ev sahibi misafire kendi eliyle yemek yedirir.

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Uzaktaki Arkadaşlarımız Ünite Özeti

Spor türleri farklı ülkelerde yöresel olarak başlamış daha sonra tüm dünya da yapılmaya başlanmıştır.

Türkler: Yağlı güreş, cirit, çevgen

ABD ve Japonya : Beyzbol,

İskoçya: Golf

Japonya: Sumo güreşleri, judo, karate

İspanya: Boğa güreşi

İngiltere ve Hindistan: Kriket, polo

Hindistan'da inek kesmek günahdır ve inek eti yenmez. İnek kutsaldır. Ancak Hindistan'da yaşayan Müslümanlar Kurban Bayramı'nda inek kurban edebilirler.

Hindistan'da evlenecek olan kızlar erkeklere başlık parası öderler.

Japonya'da her evde çay odası vardır. Misafir geldiği zaman bu odada çay içilir. Başını ve vücudunu eğerek selam verirler. Özür dilemek için de aynı hareketi yaparlar.

Önemli Günler: Her ülkede kendisine özel bayramları, şenlikleri ve özel günleri kutlanır.

Müslüman Ülkelerde: Kurban Bayramı ve Ramazan Bayramı

Hristiyan Ülkelerde: Noel ve Paskalya

Türk Cumhuriyetlerinde: Nevruz ve Hıdrellez

Tüm Dünya Ülkelerinde: Anneler Günü, Yılbaşı, Öğretmenler Günü (tarihleri değişebilir)

Sadece Ülkemizde: Milli bayramlarımız sadece ülkemizde ve KKTC'de kutlanmaktadır.

İnsan tenleri ve simaları: Afrika ülkelerinde siyah tenli, Kuzey ülkelerde (İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya) sarı tenli insanlar yaşarlar. Geri kalan ülkede yaşayan insanlar beyaz tenlidir. Japonya, Çin, Kore gibi ülkelerin insanları çekik gözlüdür.

Japonlarda "ikebana" denilen çiçek düzenleme sanatı ve "origami" denilen kağıt katlama sanatı yaygındır.

Papua Yeni Gine ülkesinde 19 resmi dil, 850 civarında yöresel dil vardır. Öyle ki neredeyse her köyün her şehrin kendisine ait konuşma dili vardır.

Aklınızda Bulunsun (Dünya'nın 7 Harikası)

İnsanlar tarafından çok eski zamanlarda yapılmış olağanüstü mimari yapılarıdır. Bu yapılardan 2 tanesi ülkemizedir.

Keops Piramidi (Mısır)

Sağlam kalabilen tek eser

Babil Asma Bahçeleri (Irak)

Tamamen yıkılmış ve yok olmuştur

Zeus Heykeli (Yunanistan)

Tamamen yıkılmış ve yok olmuştur.

Rodos Heykeli (Yunanistan)

Tamamen yıkılmış ve yok olmuştur.

İskenderiye Feneri (Mısır)

Tamamen yıkılmış ve yok olmuştur.

Halikarnas'ın Mezarı (Türkiye-Bodrum)

Tamamen yıkılmış ve yok olmuştur.

Artemis Tapınağı (Türkiye-İzmir)

Tamamen yıkılmış ve yok olmuştur.